

Teknisk briefing om pensionsalder

Februar 2019

Aftale om levetidsindeksering af folkepensionsalderen (2015)

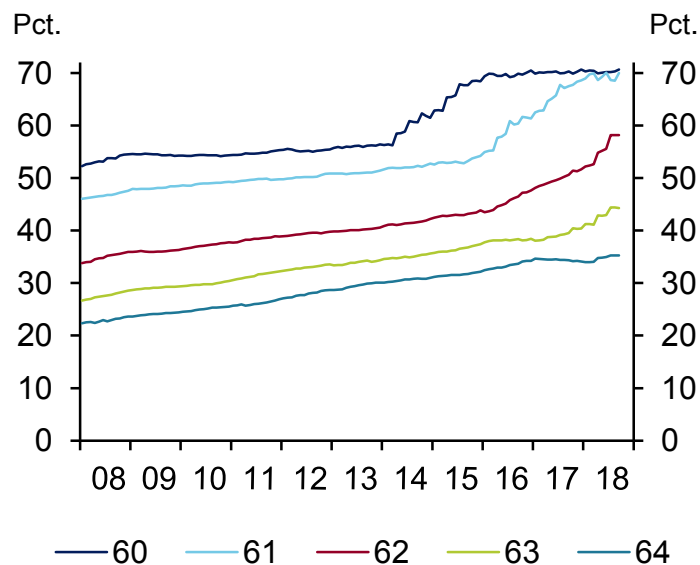
”Regeringen, S, DF, K og RV er enige om principperne for levetidsindeksering, som fremgår af Lov om social pension, og vil stemme for de lovforslag, der udmønter disse principper.

Principperne for levetidsindeksering af pensionsalderen er en del af Velfærdsforliget fra 2006. Indekseringen indebærer, at den stigende levetid i befolkningen afspejler sig i flere år på arbejdsmarkedet.”

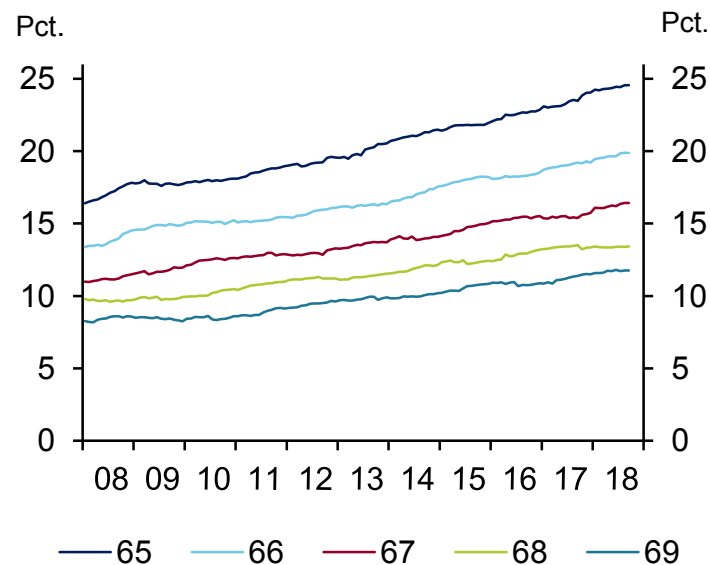
Positivt, at beskæftigelsen blandt seniorer er stigende

- Det er meget positivt, at flere seniorer vælger at forlænge deres arbejdsliv.
- Beskæftigelsen er steget med ca. 68.000 personer blandt personer over 60 år siden starten af 2013 (svarende til ca. $\frac{1}{3}$ af den samlede fremgang i lønmodtagerbeskæftigelsen)
- Beskæftigelsesstigningen for 60+ årige har bidraget til den positive udvikling i dansk økonomi. Stigningen svarer rundt regnet til et løft af faktisk BNP med i størrelsesordenen 50 mia. kr. over perioden.
- For de 60-64 årige har stigningen været særligt høj siden 2014, hvilket skal ses i lyset af den øgede efterlønsalder. Også for personer over folkepensionsalderen er beskæftigelsen steget betydeligt.

Figur 1: Beskæftigelsesfrekvens for 60-64 årige fordelt på alder

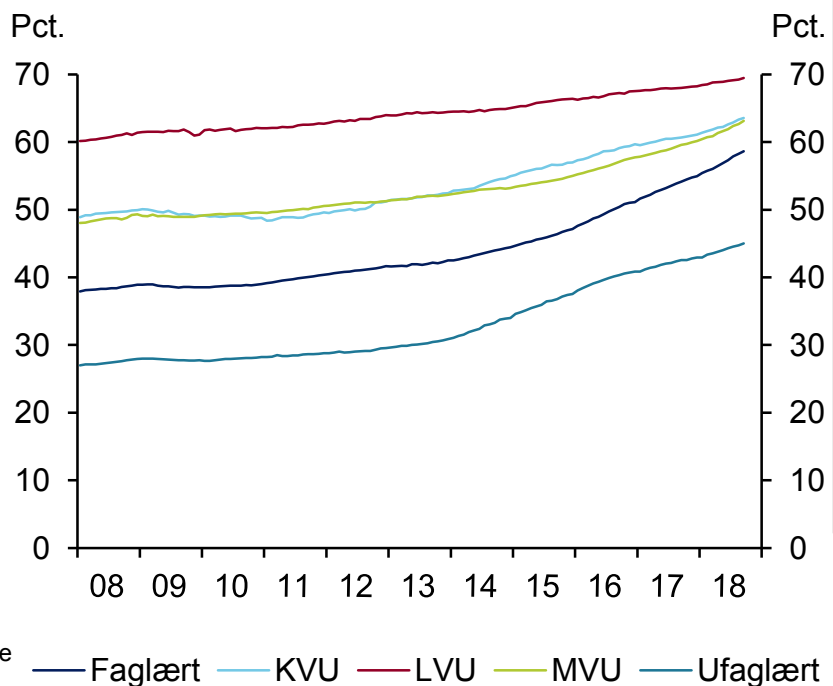
Figur 2: Beskæftigelsesfrekvens for 65-70 årige fordelt på alder

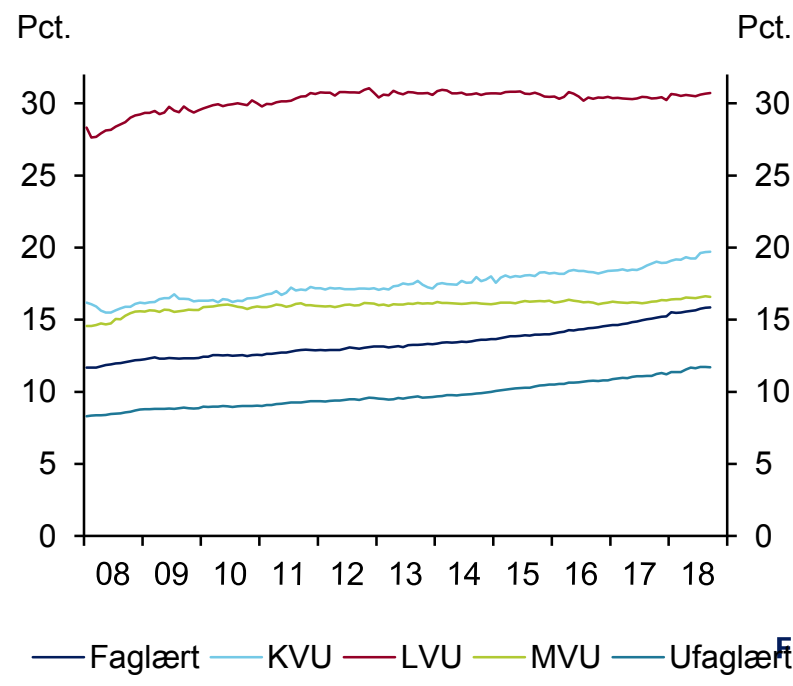
Beskæftigelsen blandt seniorer stiger på tværs af uddannelse

- På tværs af uddannelsesbaggrund ses også en generelt stigende tendens i beskæftigelsesfrekvensen blandt 60-64 årige.
- Den kraftigste stigning ses blandt ufaglærte og faglærte, hvor beskæftigelsesfrekvensen er steget 17-18 pct. point fra 2008 til 2018. Det skal ses i lyset af, at det især er ufaglærte og faglærte, som benytter efterlønsordningen og dermed reagerer mest som følge af den øgede efterlønsalder.

Figur 3: Beskæftigelsesfrekvens for 60-64 årige fordelt på uddannelse

Figur 4: Beskæftigelsesfrekvens for 65-70 årige fordelt på uddannelse

4 Anm.: opgørelsen er alene for lønmodtagere, dvs. ekskl. selvstændige

Eksisterende ordninger målrettet syge og nedslidte

- Ydelsessystemet er indrettet således, at fx alder eller ledighed udløser en ret til offentlige ydelser, mens sygdom ikke automatisk udløser en ret til ydelse, men tildeles på baggrund af en social- og lægefaglig vurdering.
- Der findes i ydelsessystemet en række ordninger, der er målrettet syge og nedslidte med nedsat arbejdsevne.

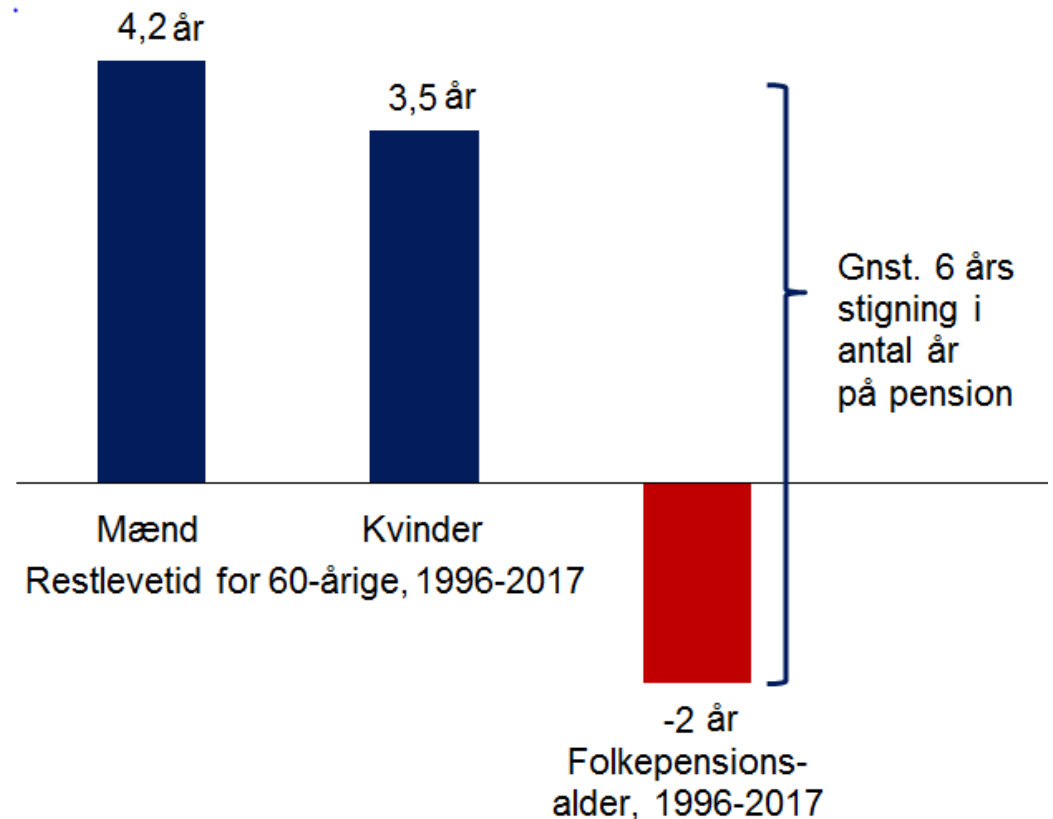
Tildeling, kriterier og satser for eksisterende ordninger målrettet syge og nedslidte

	Sygedagpenge	Jobafklaringsforløb	Ressourceforløb	Revalideringsordning	Fleksjob	Førtidspension	Seniorførtidspension
Aldersgrænse	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen	40+	5 år før folkepensionsalderen
Arbejdsevne	Midlertidigt uarbejdsdygtig	Fortsat uarbejdsdygtig	Komplekse problemer	Begrænset	Væsentligt og varigt nedsat	Væsentligt og varigt nedsat	Væsentligt og varigt nedsat
Varighedsbegrænsning	22 uger – kan forlænges	2 år – kan fornyes	5 år – kan fornyes	5 år	5 år – kan fornyes	Til folkepensionsalder	Til folkepensionsalder
Socialfaglig helhedsvurdering	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Lægefaglige oplysninger	Påkrævet	Påkrævet	Påkrævet	Påkrævet	Påkrævet	Påkrævet	Påkrævet
Månedlige satser	Maksimalt: 18.866 kr.	15.180 kr. (forsørger) 11.423 kr.	15.180 kr. (forsørger) 11.423 kr.	18.866 kr. (over 30 år)	Max. 18.866 kr. i tilskud til lønindkomsten	18.875 kr. (enlige)	18.875 kr. (enlige)

Velfærdsaftalen fra 2006 og stigning i antal år på pension

- Med Velfærdsaftalen fra 2006 blev det aftalt, at efterløns- og folkepensionsalderen reguleres med udviklingen i restlevetiden for 60-årige.
- Levetiden er steget hurtigere end forventet, da Velfærdsaftalen fra 2006 blev vedtaget. Det var baggrunden for Tilbagetrækningsreformen fra 2011, hvor forhøjelsen af folkepensionsalderen blev fremrykket.
- Fra 1996 til 2017 er restlevetiden for 60-årige steget med 4,2 år for mænd og 3,5 år for kvinder. I samme periode blev pensionsalderen nedsat fra 67 år til 65 år i 2004.
- Antal år på pension er således i gennemsnit steget med ca. 6 år for ikke-efterlønsberettigede.

Figur 5: Udvikling i levetid og pensionsalder, 1996-2017

Velfærdsaftalen er afgørende for holdbare offentlige finanser

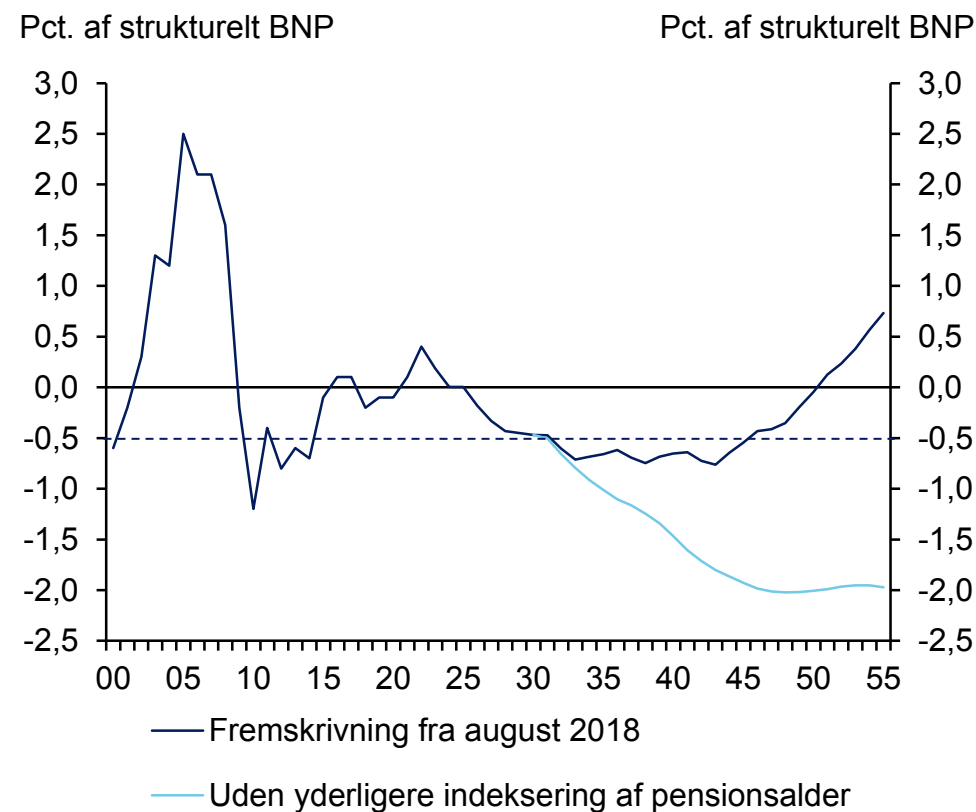
- Folkepensionsalderen er 65½ år i 2019. I 2022 er folkepensionsalderen tilbage på 67 år som før 2004 – selvom levetiden for 60 årige i mellemtiden er steget med ca. 4 år.
- Både ufaglærte, faglærte og personer med videregående uddannelser har oplevet stigende levetid.
- Udsigt til en høj pensionsalder i Danmark set i forhold til andre lande afspejler, at Danmark med *levetidsindekseringen* har udvist rettidig omhu for at sikre et bæredygtigt pensionssystem.
- Ikke alle EU-lande har i samme omfang sikret bæredygtigheden af deres pensionssystemer. Andre (fx Sverige, Finland, Spanien og Tyskland) har valgt at sætte de årlige offentlige pensionsydelse ned når levetiden stiger.

Fjernelse af indeksering af pensionsalderen svækker de offentlige finanser med ca. 59 mia. kr.

- Hvis pensionsalderen ikke hæves som forudsat – så vil de offentlige finanser isoleret set blive svækket med ca. 59 mia. kr. om året.
- Uden indeksering vil finanspolitikken skulle strammes med en årlig saldovirkning på ca. 33 mia. kr. – svarende til 1½ pct. af BNP - for at holdbarhedsindikatoren kan være 0.*
- Det vil således kræve modgående tiltag – og i fravær af andre reformer mv. – vil det skulle ske ved et strammere mål for den strukturelle saldo og dermed et reduceret finanspolitisk råderum til fx øget offentligt forbrug.

*At dette tal er mindre end den isolerede virkning af fastholdte tilbagetrækningsaldrer skal ses i lyset af, at holdbarhedsindikatoren er opgjort til at være ca. 1¼ pct. af BNP i grundforløbet (inkl. de forudsatte virkninger af stigende pensionsalder på langt sigt).

Figur 6: Udvikling i strukturel saldo uden yderligere indeksering af pensionsalderen

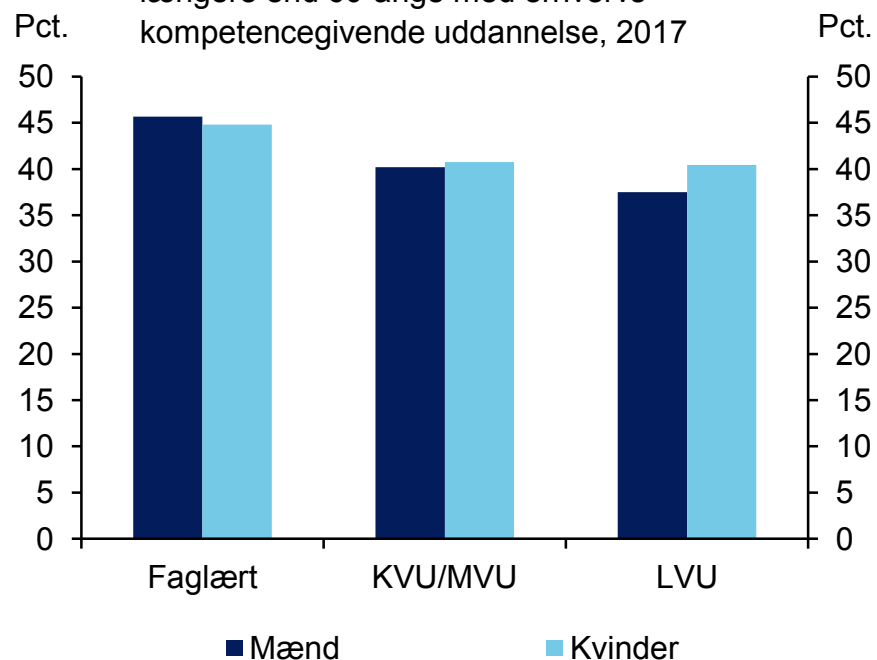

Variation i levetid samt længde af arbejdsliv og "nedslidning"

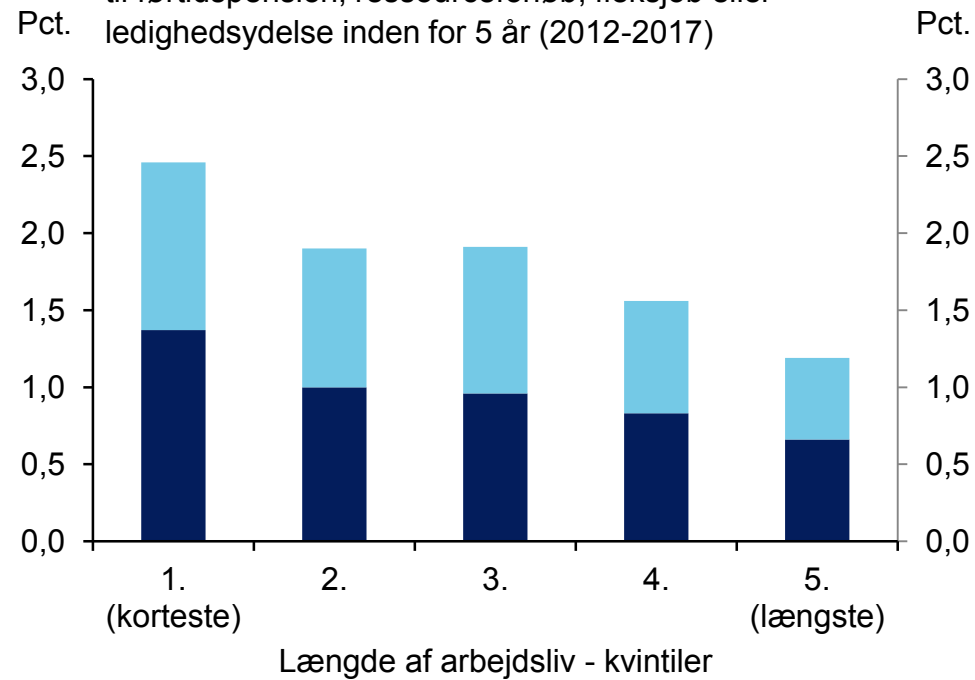
Der er stor variation i restlevetiden inden for de enkelte uddannelsesgrupper. Blandt 60-årige er det fx ca. 35-40 pct. af de ufaglærte, der lever længere end tilsvarende med videregående uddannelser

Ingen tæt positiv sammenhæng mellem et groft statistisk mål for længden af arbejdslivet og overgangen til førtidig pensionering. Blandt 50-59-årige er risikoen for at overgå til førtidspension, fleksjob mv. lavest for gruppen med de længste arbejdsliv.

Figur 7. Andel 60-årige ufaglærte, der lever længere end 60-årige med erhvervs-kompetencegivende uddannelse, 2017

Figur 8. Andel 50-59 årige i arbejdsstyrken, der overgår til førtidspension, ressourceforløb, fleksjob eller ledighedsydelse inden for 5 år (2012-2017)

■ Fleksjob og ledighedsydelse
■ Førtidspension og ressourceforløb